

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Szerző: *(K. Gy.)*

796:725.85

"1952"

Százezer ember számára épül...

— Meleg a kavics? **244**
— Csakúgy füstöl!

S valóban, a betonkeverőgép mellett felhalmozott kavicsrakásból vékony göcsök száll fel a hideg levegőbe, amint belevájunk kezünkkel. A gép fölött víztartály magasodik, benne különösen jó meleg lehet a víz, mert vaslag páratömeg gomolyog belőle.

Az ebédszünetnek vége, a keverőgép ismét megindul és önti magából a betont. Az idő jócskán hideg. Négyötök is lehet ma, zérus alatt. De ezért a munka éppúgy folyik, mintha nyári meleg lenne. Talán még szaporábban is. A kavicsrakás mellett ügyesen szerkesztett kályha füstölög. Hosszú csövei keresztül-kasul járnak a kavicsot és felmelegítik. Kevés költséggel, néhány kanál szénrel működik a kályha és lehetővé teszi a betongyártást olyan hidegben is, mint ez a mai, amikor üvegként pattan lábunk alatt a vékony jégkéreg.

A Népstadion építkezésének nagy-kiterjedésű területén vagyunk. **Óriásdaruk** magasodnak fejünk felett, szelíd jóindulattal nyújtják át mindazt, amit a roppant pilonokon dolgozók kérnek: hol egy sokmázsás gerendát, hol zsálužódeszkák tömegét. S a daruk tövében, távolabb a hatalmas műhelyekben, az irodákban, de kint a szabadban is, a tél ellenére is, serényen folyik a munka, hogy mielőbb elkészüljön

ötéves tervünk egyik

legszebb alkotása,

a Népstadion.

A keverőgép motorja egyenletesen zúg. Ömlik a beton, amely innen az előgyártó üzemekbe kerül, ezekbe a széles és hosszú épületekbe, hogy formákba öntsék, simítsák és hol ütőlapok, hol tartógerendák, hol meg lépcsőelemek formálódjanak ki belőlük. Már attól függ, hogy melyik műhelyben nézzük a munkát. Itt például, ahol **Csanádi** munkavezetővel beszélgetünk, csak üléseket gyártanak. Már nyolcezer darab kész, de még legalább ugyanennyire van szükség

A régen legyártott darabok a műhely körül halmozódnak, idebent a hosszú munkaasztalokon pedig a legfrissebb példányok láthatók. Sok kell belőlük: gigászi nagy ez a stadion, itt a régi Lóverseny-tér helyén, ahol valamikor a Csekonics grófok szürke cilindere villogott a néhányszáz «előkelőség» számára épített tribünön.

A Népstadion százezer ember számára épül.

Százezer ember! Tudjátok-e, mit jelent ez? Hogy egy olyan nagy város, mint Szeged, minden lakosával együtt helyet foglalhat majd a tribünökön.

Kokszosár izzik a munkateremben. Tetején lidérces kék lángocsák táncolnak, hasában mérges-pirosan ég a koksz.

— Amint látja, itt nincs fagyszünet — nevet Csanádi és vele együtt az előgyártók mind. — Hiába van kint akármilyen hideg, mi csak úgy dolgozunk, mint nyáron. Teljes erővel. Teljes létszámmal.

— Sőt, még többen is vagyunk most, mint a nyáron voltunk — teszi hozzá **Gulyás** főépítésvezető. — Nemrég vettünk fel új dolgozókat.

Bizony, nem úgy van már, mint régen volt. Hogy a tél beálltával szélnek eresztették az embereket, aztán nézhették, hogy miből zsiroznak a hosszú télen át. A szovjet tapasztalatok segítségével itt is **legyőzték a telet**, urrá lettek a fagyon, amely most kintszorult, vicsorgatva és fogait. S így végig a többi előgyártó-műhelyben is, mint például ebben a másik hosszú épületben, ahol a falazó-elemeket, a hűszkilős betontéglákat szállítja gép segítségével a Polle-brigád. Tizenöt ember, tizenöt dolgozó. Mind-egyik csak úgy feszül a munkakedvtől, a vidámságtól. Ebből is nagyon sok kell az építéshez, ebből a beton-téglából. Talán ebből kell a legtöbb, mert ezzel falazzák a pilonokat

— Mi, napi ezer darabot is megcsinálunk — halljuk. — De most már többet is. **Rákosi Mátyás 60. születésnapjára vállaltuk, hogy átlagos teljesítményünket öt százalékkal emeljük**

Kis Újság
Opport
1952 II. 10

(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

és hogy havi tervünket januárban már 28-ára befejezzük...

— Beváltották-e ígéretüket?
— Már január 25-én estére készen voltunk, — hallatszik valamelyik brigádtag ajkáról a válasz.
Ha már itt tartunk, **Rákosi Mátyás**

**Rosacometta falazás: terv 425⁰, vállalás 510⁰, teljesítés eddig: 260⁰.
Földmunka: terv 10.000⁰, vállalás 10.000⁰, teljesítés eddig: 3425⁰.
Betonzás: terv 920⁰, vállalás 1000⁰, teljesítés eddig: 340⁰.
Vakolás: terv 2400⁰, vállalás 2500⁰, teljesítés eddig: 1000⁰.**

A vállalások teljesítése érdekében szinte ég a dolgozók kezében a munka. Így a pilonoknál is, ahol a nagylelátót tartják majd hátuk. Ezek a görög szóval pilonoknak nevezett építmények széles karéjban veszik majd körül a stadion gyept, illetve magát a földtribünnek nevezett kisebb lelátót is. A földtribün már el is készült. Persze ez is betonból. Földtribünnek azért hívják, mert földszánc az alapja. Tetején tizenkét méter széles sétány fut körbe s csak innen, erről a sétányról lehet majd lemenni a földtribün — vagy nevezük kistribünnek — nézőhelyeire. Emögött magasodik majd a nagylelátó, amelynek építése most folyik.

Hátulról, a pilonok között, felkapaszkodunk a kistribün tetejére és amikor felérünk, hirtelen csodás panoráma tárul elénk. Alattunk csillog a Népstadion világozó zöld gyepe, mint egy laposra csiszolt smaragdok, amit a kistribün masszív-szürke betontömege foglal keretbe. Percekig szólni sem tudunk, csak nézzük a pályát, ahol már **jövőre a magyar válogatott csapat fogja vinni nagy csatáit**. Salakpálya veszi körül a zöld gyepet — már évek óta ápolják, ezért olyan szép, most télvíz idején is —, ezt pedig egy még szélesebb, egyelőre földszíni pálya, amely az atlétikai versenyek és felvonulások céljaira készült. Egydarabon a vaskoriát is

születésnapjának megünneplésére tett felajánlásoknál, talán néznék meg azt is, hogy a Népstadion-építkezés hogyan veszi ki részét a nagy ünnepségből. Az ünnepi felajánlásokat felülnéző tábla így fest a jelen pillanatban, tehát január végén:

kész, amely elzárja a pályát a közönségtől. Szembe velünk a játékoskijáró alagút négyszögletes torka sötétlik, emögé kerül az-öltözők sokemeletes épülete, amelynek építése februárban már szintén megkezdődik.

— De hiszen ezt a pályát már most is lehetne használni — kockáztatjuk meg véleményünket.

— Hogyne lehetne — hangzik a válasz — sőt a kistribünön **házel ötvenezer ember foglalhatna helyet**, ha ugyan meg lehetne oldani egy ilyen nagy tömegnek síma bejövételét és elvonulását a többi építkezés miatt. De hát ez lehetetlen. Majd jövőre.

A kistribün tetejéről tisztán körvonalazódik elénk a Népstadion jövőendő teljes képe. Arra

jöbőkézfélé van a földalatti

gyorsvasút végállomása,

idelátszik az építkezése. A végállomástól egy-két percig tart majd az út ideig, az árnyas parkon át. Balkézfelől, ide egy kihajításra, a Sportcsarnok főhomlokzata látszik. A kistribün széles sétánya mögött emelkednek a pilonok; egy kisebb, amely a földszáncra támaszkodik és mögötte egy nagy. A két építményt ív hidalja át, amelynek üres belsejében raktárak lesznek. De maguk a pilonok is üresek belül, illetve belsejükben

van elhelyezve a széles lépcsőház — két pilonban lift is — mosdók, telefonfülkék, büffek, ruhatárak. A lépcsők szélesek, kényelmesek, minden

fordulónál pihenők tartkítják. A nagy pilonokon belül lehet majd feimenni a nagylelátóra, míg a kistribünre az alatt körbefutó sétaútról van a lejárás. A kisebb pilonok épülete szintén büffek, espressók, trafikok, cukrászdák tömegének ad szállást.

Jobbra-balra betongerendák kapcsolják össze az egymásmellé sorakozó pilonépítményeket és így ezek a térden kényszerített toronyóriások hátukon hordozzák majd a gigászi ülőszerkezetet, amely ugyancsak körbefut, de nem ugyanúgy, mint a kistribün, hanem a szemközti öltöző-épület felé mindjobban elvékonyodva, mint egy kifli. Ahol most állunk, itt lesznek legmagasabbak a pilonok,

magasságuk 30-32 méter.

Már van olyan pilon, amely ezt a magasságot elérte. Belsejükben folyik a lépcsők szerelése, a falazás, a vakolás, sőt egyik-másikban a villany-szerelést jelző gipszelés is látható már. A nagylelátót fönt, a szédítő magasan, egy ugyancsak 12 méter széles sétány fejezi be.

Legérdekesebb most a 8-as és a 9-es pilon. Mindkettőt nádköpenybe burkolták és belsejükben kokszosarakat helyeztek el. Kellemes meleg csap meg, ahogy belépünk a 8-asba, persze csak viszonylagos a meleg, nem lehet több +4 foknál, de ez teljesen elegendő.

— A multban nem ismerték ezt a lehetőséget — magyarázza **Ganzler**, János kőműves, brigádvezető, magasan fent, a pilon belsejében —. A téli építkezést. Pedig ha biztosítják hozzá a feltételeket, mint ahogyan itt látható, akkor semmi akadálya annak, hogy télen is falazzunk, vakoljunk.

— Nincs itt hideg a munkához?

— Egy cseppet sem. Legieljebb reggel, amikor kezdjük, akkor is talán egy fél órát. A 9-es pilonban egyenesen tavaszias az idő, mert ott még papírral is bevonták a nádfüggönyt és így teljesen kizárták a szelet.

— És milyen a munkateljesítmény?

— Azt lehetne mondani, hogy majdnem több, mint nyáron.

Dukesz István kőműves folytatja.

— Több is lenne mifelőlünk, csak hogy a hideg mégis akadályozza azt a munkát, aminek künt kell folynia. Például a szállítást.

— De így is felmegy brigádunk teljesítménye 160—180 százalékra — veszi át ismét a szót Ganzler. — Március 9-re, *Rákosi Mátyás születésnapja tiszteletére 150 köbméter falazást vállaltunk.* Reméljük, nemcsak teljesíteni fogjuk, hanem még többet is annál.

Elmenőben megállunk az egyik pilon tövében. Kísérőnkhez fordulunk.

— Erősek ezek a pilonok? — kérdezzük. — Meddig fognak tartani?

— Ezek? — mutat rá a vasbeton gerendákra, az öles falakra. — Örökké. *Úgy építjük, hogy örökre megmaradjon nekünk.*

(K. Gy.)